

Звышурочная праца (лімітавае колькасць, абмежаванні).

Згодна з часткай 1 артыкулы 119 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей – ПК), звышурочнай лічыцца праца, выкананая работнікам па прапанове, распараджэнню ці з ведама наймальніка звыш устаноўленай для яго працягласці працоўнага часу, прадугледжанай правіламі ўнутранага працоўнага распарадку або графікам работ (зменнасці).

Не прызнаецца звышурочнай праца, выкананая звыш устаноўленай працягласці працоўнага часу: па ініцыятыве самога работніка, без прапановы, распараджэння або ведама наймальніка; работнікамі з няпоўным працоўным часам у межах поўнага працоўнага дня (змены), поўнага працоўнага тыдня; работнікамі па сумяшчальніцтве ў таго ж наймальніка, а таксама ў іншага наймальніка звыш у часе асноўнай працы; работнікамі-надомнікамі (Частка 2 артыкула 119 ТК).

Часткай 1 артыкула 120 ТК прадугледжана, што прыцягненне да звышурочных работ дапускаецца толькі са згоды работніка, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных артыкулам 121 ТК, калі дапускаюцца звышурочныя работы без згоды работніка, а таксама калектыўнай дамовай, пагадненнем.

Згодна з часткай 1 артыкула 122 ТК, звышурочныя працы не павінны перавышаць для кожнага работніка 10 гадзін у працоўны тыдзень і 180 гадзін у год, а працягласць штодзённай працы з улікам звышурочных работ не павінна перавышаць 12 гадзін. У лімітавае колькасць не ўключаюцца звышурочныя працы, выкананыя ў выпадках, прадугледжаных артыкулам 121 ТК.

Урад Рэспублікі Беларусь мае права скарачаць на пэўны тэрмін гранічную колькасць звышурочных работ у цэлым па рэспубліцы альбо па галінах або асобных тэрыторыях з тым, каб пашырыць магчымасці працаўладкавання незанятага насельніцтва.

На наймальніка ўскладзены абавязак вядзення дакладнага ўліку звышурочных работ, выкананых кожным работнікам. Інфармацыя аб іх колькасці прадастаўляецца работніку па яго патрабаванню (часткі 3, 4 артыкула 122 ТК).

У адпаведнасці з часткай 2 артыкула 120 ТК, да звышурочных работ не дапускаюцца цяжарныя жанчыны; работнікі маладзей васемнаццаці гадоў; работнікі, якія атрымліваюць агульную сярэдняю адукацыю, спецыяльную адукацыю на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі ў вячэрняй або завочнай форме атрымання адукацыі, прафесійна-тэхнічную адукацыю, у дні навучальных заняткаў; вызваленыя ад звышурочных работ у адпаведнасці з заключэннем медычна-кансультацыйнай камісіі; іншыя катэгорыі работнікаў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Жанчыны, якія маюць дзяцей ва ўзросце да чатырнаццаці гадоў (дзяцей-інвалідаў да васемнаццаці гадоў), і інваліды могуць прыцягвацца да звышурочных работ толькі з іх пісьмовай згоды, прычым інваліды толькі ў выпадку, калі такія працы не забароненыя ім індывідуальнымі праграмамі інвалідаў (частка 3 артыкула 120 ТК).

Галоўны дзяржаўны інспектар
аддзела нагляду за выкананнем
заканадаўства аб працы Гарадзенскага
абласнога ўпраўлення Дэпартамента
дзяржаўнай інспекцыі працы

І.М. Федаровіч

06.08.2020

